

מועצה אזורית דרום

עורך: יוסי רזי
razyf@013net.net

בני ברית ישראל

יו"ר מועצה: אבי ארז
ereza100@gmail.com

עלון מספר 9

לשכת בנימין דה רוטשילד

לשכת נתיבי שלום

לשכת הנשיא ויצמן

אדר תשפ"א

העלון הדיגיטלי

פברואר 2021

תוכן עניינים

דבר העורך – יוסי רזי

דבר יו"ר המועצה – אבי ארז

מה נשמע בלשכת בנימין דה רוטשילד- ד"ר הדס הכהן

מה יהיה – מבט אל העתיד – ד"ר יאיר שרן

Ruhig Land – נעמה בר עם

עריכה היא כמו לרקוד טנגו – ראיון עם עדנה שמש

יעקב ברוידא – צביקה תדמור

היה הייתה עברית מרץ 21 – רות קלי

מזג האוויר כמשל – יוסי רזי

המונית של רועי בוזגלו – שוקי פורר

חלון לעלון

יוסי רזי

"את הגשם תן רק בעיתו ובאביב פֶּזַר לנו פרחים". כך השמיע הרדיו את שלמה ארצי במרפסת בצהרי יום ששי.

ישנם שירים שאתה מכיר בהם כל תו, יודע כל מילה, אלא שאת המחבר (הפזמונאי) ואת המלחין אינך זוכר. כך גם במקרה הזה. פעמים רבות שמעתי השיר והגיע הזמן, בצהרי יום ששי, שאתוודע להם. גיגלתי. המלחין – שמואל אימברמן; המחבר – אבי קורן. בעלה של שולה חן, המיתולוגית מימי הטלוויזיה הראשונים, זאת שהחיוך שלה כבש כל מסך של שנות בחרותנו. ואחר כך השמיע הרדיו משהו מוכר נוסף – "בוא הביתה". הפעם בביצועה של אותה שולה חן. שוב גיגלתי את המחבר: אבי קורן.

למה משמיעים אותו פעמיים, שיר אחר שיר?, תהיתי. העפתי בנייד עוד מבט, הפעם בחדשות: אבי קורן נפטר. זהו, בתוך חמש דקות הגיח למרפסת, משך את תשומת ליבי, ודקה נוספת והוא מת. בן 75. עצוב. ואז צללתי אל תוככי יצירתו: "רוח שטות", "באביב את תשובי חזרה", "שלווה" (איזו מין שלווה ולא עושים שום דבר) ועוד מאות שירים, שירי

הלהקות, שירי ששת הימים – תבנית נוף מולדתנו ויש שיאמרו – פסקול של כולנו, הכותבים והקוראים כאחד. משהו מאד ישראלי – אבי קורן. לא חיים חפר או חיים גורי הרחוקים מאיתנו עשור או שנים. הוא ממש בן גילנו. מהבייבי בומרס הראשונים. אלה שידעו להטמיע את אותה אווירה של אז.

ירדה עלי תוגה, אולי גם עליכם.

ובערב – בערוץ כאן הושמע ראיון עם נורית גלרון, עם תלתלי האריה שלה, החיוך מאוזן לאוזן, ועם הקול המרגש חודר שלה; חוגגת את השבעים, מופיעה בבתי דיור מוגן, משדרת הופעות בזום. והעיקר – היא עוד איתנו, לעוד שנים רבות נקווה, ממשיכה עם הפסקול שלה-שלנו.

בעלון זה אנו ממשיכים עם הכותבים המוכשרים שלנו, ומצטרפת אליהם שליחה חדשה, בשווייץ, נעמה בר-עם, בתיאור מרתק של יושבי ארץ האלפים.

דבר יו"ר המועצה

אבי ארז

משנכנס אדר מרבין בשמחה. חג פורים השנה יוחג ברגשות מעורבים. המגפה שטרפה את חיינו עדיין איתנו, מפילה קורבנות ותוקפת את הגילאים הצעירים. לשמחתנו רוב בני גילנו והרבה מאד צעירים התחסנו וישנם סימנים מעודדים שהתפשטות המגיפה נבלמת ויורדת.

בלשכת הנשיא ויצמן לא נחגוג השנה את מסיבת פורים המסורתית. גם החודש נערוך פגישת זום. הפעם נאזין להרצאה של אלי עברון, עו"ד וסופר. אלי היה בעבר בכיר בקהילת המודיעין ובמשטרה. הוא יספר על ספריו ועל האירועים האמיתיים ששימשו רקע לכתביבתם. בלשכת נתבי השלום ביבנה ממשיכה פעילות איסוף וחלוקת מזון לנזקקים, אבל באופן מצומצם מהרגיל עקב מגבלות הקורונה.

מה קורה בלשכת בנימין דה רוטשילד? על כך בכתבה של נשיאת הלשכה, ד"ר הדס הכהן.

בתקווה שבגיליון הבא שלנו נוכל לספר על חזרה לשגרה מלאה.

בברכת חברים נאמנה ובבריאות איתנה

מה קורה בלשכת הנשים בנימין דה רוטשילד, בחודש האחרון

לשכת בנימין דה רוטשילד שותפה לפרויקט אריזת משחקים לילדי הרווחה בעיר ראשל"צ

כ-14 חברות וידידות הלשכה (אופירה פנחס, בהירה אריה, ריקי דוסטרי, אורנה בכר, שלהבת לוי, טלי שילוח, ליזי בכר, עליזה אלמקייס, רותי סימן טוב, לימור אברהמי, תמר קטעבי, אביגיל, מרים, בת חן עמוס), התנדבו לארוז משחקים חינוכיים עבור ילדי רווחה בעיר ראשון לציון. המדובר במיזם שלשכת הרווחה בראשל"צ הפעילה במסגרת פרויקט בנק הזמן.

אל בית החברות הגיעו המשחקים עם שליח והחברות קיבלו הנחיות לסידור חלקי המשחקים בקופסאות ולאריזתם. החברות אף נדבו תושבות בעיר להשתתף במיזם. על הקשר עם הרווחה היו אמונות ד"ר איריס הכהן סגנית ורכזת משאבי אנוש, ריקי דוסטרי רכזת פעילויות ופרויקטים חברתיים, ואופירה פנחס חברת ועדת תרבות.

מסיבת ראש חודש אדר בסימן פורים!

ביום חמישי - 11.2.2021 לשכת בנימין דה רוטשילד קיימה מסיבת ראש חודש לנשות

העיר ראשון לציון בסימן חודש אדר. המפגש החל בנגינה באקורדיון ושירה של החברה ד"ר אורלי הראל בשירי פורים, ברכות של הנשיאה ומארחות החודש של הלשכה ליזי בכר וליאורה הראל. הדלקת נר ראש חודש בסימן הערכים של "מגילת אסתר" בשיתוף המשתתפות. לאחר מכן החברה ליאורה הראל העבירה הרצאה דמותה

ושליחותה של אסתר המלכה. ושיאו של המפגש היה פעילות אימוז'יצחק - אימון צחוק מוזיקאלי של מנטורית יוגה צחוק הבינלאומית ציפי דגן. המשתתפות הוזמנו להתקשט בתחפושות אמיתיות ואף וירטואליות שהזום מאפשר לעשות שימוש באביזרי שמחה שיש בבית... כמו קשית, קלות תיפוף, כפות עץ, תופים, פעמונים, צעיפים ומכסי סירים. הפעילות היתה כייפית ומשחררת.

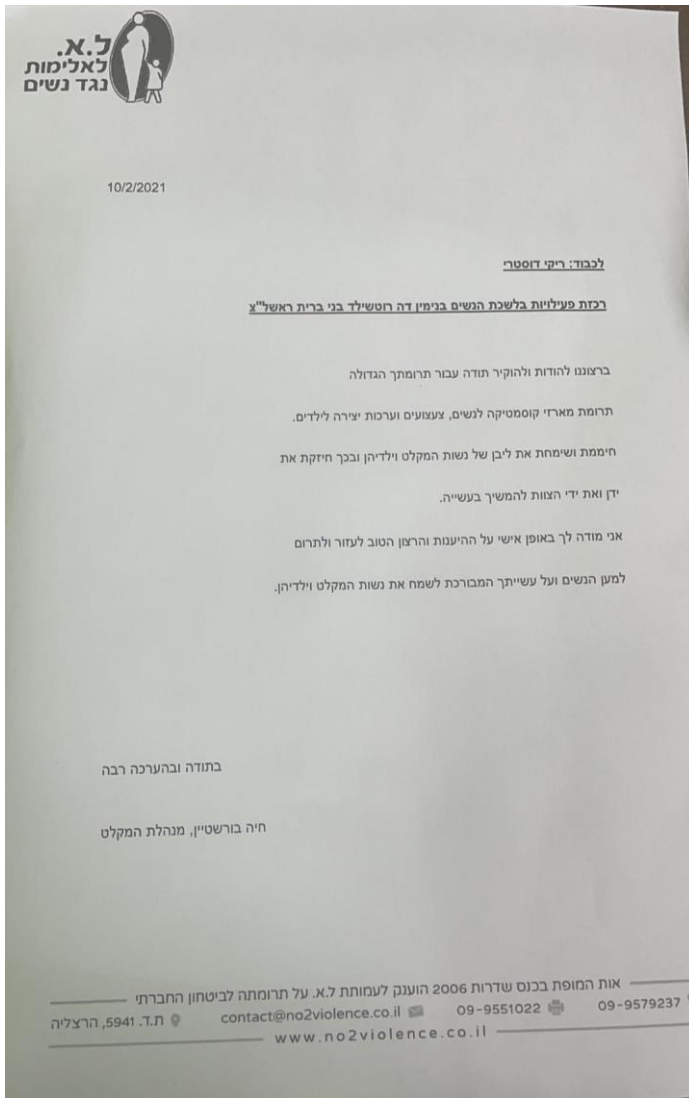
כיבדו את המפגש כ-60 מנשות העיר ראשון לציון וחברות לשכות יהודה הלוי והוד השרון ומנהלות וחברות פורום דת ומסורת של המשרד לקידום מעמד האישה ראשון לציון.

לשכות המעוניינות להצטרף למפגשי הנשים שהלשכה מקיימת מידי חודש - מוזמנות ליצור קשר עם הסגנית, החברה - איריס הכהן 054-2767220

חלוקת מוצרי קוסמטיקה למשתכנות המקלט לנשים מוכות

לשכת בנימין דה רוטשילד בהובלת רכזת פעילויות והפרויקטים יזמה תרומה וחלוקה של מארזי קוסמטיקה למקלט לנשים מוכות. לדברי ריקי דוסטרי מובילת המיזם- "לא נשכח את שירה איסקוב ולא נשכח את עדי גוזי שבזכותה ניצלה".

נשים שלא רואות אור בחייהן, לאחר הכתבה בטלוויזיה ולאחר לילה בלי שינה חשבתי לעצמי... למה??? למה אני יכולה לישון בשקט? בעוד נשים אחרות בפחד תמידי? אז חשבתי מה אני יכולה לעשות טוב למען שירה ונשים כמותה ושתדע שאנחנו הנשים חושבות עליה ולצידה ושתוכל לפנות לעזרה מקצועית בלי חשש." ריקי פרסמה הודעה בקבוצות הוואטסאפ על איסוף מוצרי קוסמטיקה עבור נשים מוכות/שיצאו ממעגל האלימות וכך החלה לאסוף מוצרים חדשים מנשות העיר. בנוסף פנתה לחברת קוסמטיקה joy365 בבעלות מיה ארזי בבקשה לתרומה ויום למחרת נתרמו מארזים מושקעים מכל הלב. בפתק שהוצמד לכל מארז נכתב:

נשים יקרות במשלוח הזה אנו רוצות לבטא את הערכה העמוקה שלנו אליכן, משהו קטן להזדהות גדולה, אנחנו אתכן ולצידכן בדרכן אל חירות הנפש!

לעולם אל תרימו ידיים, בזכות האומץ והאמונה שלכן תגיעו לפיסת השקט והשלווה! כולנו גאות בכן שלא ויתרתם על עצמאותכן!

ריקי דוסטרי רכזת פעילויות בלשכת הנשים בנימין דה רוטשילד בני ברית ראשון לציון...❤️

כתבה : ד"ר הדס מלכה הכהן, נשיאת לשכת הנשים בנימין דה רוטשילד, ראשון לציון.

מה יהיה? מבט אל העתיד והפעם: מברקים מהעתיד-מבחר תחזיות לטווח הרחוק

ד"ר יאיר שרן, ראש הקבוצה לתובנת העתיד

תחילת שנה היא התקופה שבה מתפרסמים תחזיות טכנולוגיות לטווח הארוך – העשור הבא ואפילו כמה עשורים לעתיד. שנת היעד האהודה כיום היא 2050. פריצות דרך והתפתחויות רבות צפויות בשנים הבאות ובהמשך נציג מבחר מהן.

תוחלת החיים- זו תמשיך ותעלה בטווח הנראה מכ-82 כיום ל-100 שנה. מספר גדל והולך של אנשים בחברה יזכו לחגוג 120.

תחבורה- חלק גדל והולך של צי הרכב הפרטי והציבורי יהיה חשמלי. רכב בנזין מזהם יהווה חלק קטן, אם בכלל, של צי הרכב. שרותים כמו תחנות דלק ומוסכים ישתנו בהתאם. בד בבד יתפתח הרכב האוטונומי ויהווה חלק נכבד מהרכבים בכבישים.

רובוטים- רובוטים מסוגים שונים יכנסו למשק בקנה מדה נרחב כולל מערך הבריאות ובתי החולים, שרותים בבית, שרותים אישיים לקשישים ועוד ועוד. הרובוט יהפוך ידידו הקרוב של האדם.

מדפסות תלת מימד- מדפסת מסוג זה תהפוך להיות מוצר ביתי כמו המחשב. אנשים יוכלו "להדפיס" לעצמם בבית מוצרי צריכה שונים החל בצעצועים וכלה במזון.

בינה מלאכותית- כאן מדובר בטכנולוגיה עתידית שניצניה נראים בהווה ושתחולל מהפיכה בכלכלה ובחברה. אנו מדברים על היכולת לתכנן ולתכנת מערכות מחשב ורובוטים כך שיוכלו "לחשוב" ולבצע משימות ברמה של בני אנוש ויותר מכך. הבנת דיבור ושפה, פיענוח כתב, זיהוי פרצופים, מערכות מומחה ברפואה והנדסה הם רק חלק קטן מהשימושים של טכנולוגיה זו שילכו ויתרחבו בעתיד.

חקר המוח- אולי ההתפתחות המאתגרת והמרתקת ביותר. מיפוי חלקי המוח השונים, הבנת הקשרים ביניהם, הבנת תפקוד המוח לפירטי פרטיו – כל אלה מתפתחים בקצב מואץ. לא רחוק היום בו נוכל לחקות את פעילות המוח ברובוטים "אנושיים" והחזון לקריאת מחשבות עתיד להתממש. בדומה לפענוח הגנום האנושי אנו צופים התפתחות אקספוננציאלית בידע המצטבר על אבר חיוני זה עד פיענוחו השלם.

אנרגיה- מדינות זונחות את את הפחם והמקורות המזהמים. אנרגיות נקיות תופסות את מקומם. אנרגיה סולרית, אנרגית רוח, מימן ומקורות שמקורם בהיתוך גרעיני תופסות חלק גדל והולך במשק האנרגיה. הלחץ מתגבר, בין השאר, בגלל הרצון להתמודד עם בעית ההתחממות הגלובלית ולצמצם לשם כך פליטות מזהמים לאטמוספירה.

בשר מתורבת- בסוף 2020 נמכר בפעם הראשונה בסינגפור בשר שיוצר במעבדה. לאחרונה שמענו על הדפסת בשר מתורבת במעבדה בטכניון. בשר שמגודל מתרבית תאים הוא בבחינת החצבים שמבשרים את בוא הגשם. לא עוד בשר מגידול חיות אלא בשר שמגודל מלאכותית ובעתיד הרחוק יהיה בסיס לתזונה שלנו כמו גם סוגי מזון אחרים שייצרו בשטות דומות.

לסיום נתיחס לעתיד מגפת הקורונה. קשה להיות אופטימי. אנחנו עדיין בתרחיש שכינינו השרדות עם אפשרות שמסתמנת להתאוששות בגלל החיסונים. התמונה כרגע היא שהנגיף איתנו כדי להשאר וימשיך להיות נוכח בתשניות(מוטציות) שונות ומשונות. המשבר איפשר את מימוש פריצת הדרך בדמות חיסוני פייזר ומודרנה שימשיכו לשרת אותנו תוך התאמתן לתשניות המופיעות. בטווח הארוך נמשיך להתחסן על בסיס שנתי. לחילופין תפותחנה תרופות אנטיוראליות שתיתנה לנו מענה לקורונה כמו גם לנגיפים אחרים שעלולים להופיע ולאיים במגיפות חדשות. החיים בצד הקורונה יהיו חלק משגרת חיינו בשנים הקרובות.

זהו רק קצה הקרחון. התפתחויות רבות רבות צפויות לנו ונציגן בכתבות הבאות. נסיים בשיר העתידין:

הבטחתי לך עולם חדש/עולם מלא הפתעות/חכי אמרתי צפי אל הבאות/האמיני יום יבוא
הבטחתי לך עולם ללא מחלות/עולם בו לכל יש מזור/עולם שאליו הצער לא יחזר/האמיני יום
יבוא

הבטחתי לך עולם ללא מחשוב/עולם בו שוב האדם חשוב/עולם בו האדם שוב קשוב/האמיני
יום יבוא

הבטחתי לך עולם ללא מלחמות/מות ישנו רק באגדות/את ואני נחיה לעד/האמיני יום יבוא
אמרתי לך כל זה יהיה/ואת לא כל כך האמנת

לו יהי.

מזון העתיד-סטייק תרבותי שהודפס בטכניון

Ruhig Land

נעמה בר עמ* *

המילה רוהיג בשוויץ מופיעה לרוב בהקשר של מודעות נדלן, שמפרסמות בתים באזורים שעוברים בהם חמור ועגלה פעם בשמונה שנים או במלים אחרות - מקום שקט ורגוע.

השוויצרים אוהבים Calmness.

ולכן זה לא מפתיע שהשבוע, כשנועה, בתי, התאשפה בבית החולים האוניברסיטאי כדי לעבור ניתוח לתיקון רצועה בברך, השותפה שלה לחדר הזוגי ביקשה לעבור לפיסה נדלנית אחרת במחלקה, בטענה שהחדר לא מספיק רוהיג.

בעיני בריה ים תיכונית מצויה כמוני, החדר לא רק שהוא רוהיג - כל המחלקה רוהיג. המיטה היחידה שעומדת במסדרון היא מיטת אורחים משופצרת ברמת מיטה בצימר אוסטרי, כולל שמיכת הפוך. בבוקר באים לשאול אותך מה תרצה לאכול לארוחת צהריים מחר, מחרתיים ובשנה הבאה, התפריטים בשמונה שפות. כיבוי אורות בשמונה, ומאותה שעה האחיות נכנסות על קצות האצבעות לבדיקות השונות, מצוידות באור מינימלי ולוחשות בשקט. בבוקר אתה לא זוכר בכלל אם מישהו נכנס לחדר. אני חושבת שסוכני מוסד בפעולה חשאית - קולניים יותר מהן. רוהיג.

בבוקר מעירים אותך ברבע לשמונה, כי חולים לא סוללים כבישים וצריכים לישון הרבה. ולהיות רוהיגים. כאב זאת המילה הכי גסה כאן. יש רופאים לכאב, אחיות לכאב, שוליות לאחות לכאב, סולם לכאב ושלל תרופות שהם לא מהססים לתת, העיקר שלא יכאב לך ושתהיה רוהיג. אי אפשר להימנע מההשוואה לבתי חולים בארץ.

אני סופרת כמה אנשי צוות יש כאן ומנסה להבין את המודל, ואיך הכל כאן כל כך רוהיג. אז ככה, כל אחות אחראית גג על שישה חולים. כדי שהם יוכלו להתרכז בעבודתן, יש שני אנשים נוספים בכל מחלקה, שתפקידם לדאוג לאוכל ולשתייה. הם עוברים מדי בוקר בין הפציינטים עם עמדת מחשב ניידת, כמו פקיד בבנק, ומבררים מה תרצה לאכול בסבלנות אין קץ, משל היית סועד במסעדת כוכב מישלן. הם גם אחראים לכך שיהיו מספיק מגבות, חיתולים, מגבונים, כותנות משוגעים ושאר ציוד למאושפז המתחיל. הם נושאים את השם הסקסי "הוטליירים" ודואגים לפינת קפה מתוקתקת עם כוסות נקיות לתה מזכוכית, כפיות, מפיות ובקבוקי מים משני סוגים.

אחד ההבדלים הכי גדולים, בשונה מבית חולים בארץ, הוא שכאן אין עמדת אחיות פתוחה לכל דורש ומתעניין. גם אין קבלת קהל, והטלפונים לא מצלצלים במסדרון או בכל מקום אחר. האחיות ספונות בחדר סגור, ואם יש לך משהו ממש דחוף לספר להן, תתכבד לצלצל בפעמון בכניסה לחדר ותחכה שייצאו אליך. אתם יכולים לנחש שהיחידה שמצלצלת בפעמון זאת אני. אני קולטת שאני סופר היי מיינטנס, לפי מספר הפעמים שאני נעמדת לפני החדר שלהן. הן באדיבות שאינה נגמרת מסבירות לי שאני לא צריכה לבוא עד לחדר שלהן, אלא פשוט ללחוץ לאחות מלוח הבקרה האישי של נועה, והן יגיעו לחדר מיד. אבל לא חולת שליטה כמוני, לא רוהיגית בעליל תקנה הבטחות כאלה. מישהו ניסה פעם לצלצל בפעמון לדיילת בטיסת אל על? אז אחרי נזיפה מנועה החלטתי להתמסר לשיטה, וחבר'ה, היא עובדת! לא רק שהיא עובדת, אפילו אפשר להעביר את קורס הדיילים הבא של אל על לבית החולים הזה, כי תוך 10 שניות מרגע שמצלצלים מהקונטרול האישי, נעמדת אחות בפתח.

אני ממשיכה לטייל במסדרון עד לחדר שלהן, כי משעמם לי, אבל כבר לא מציצה פנימה ובטח לא מצלצלת להן סטייל "קפצתי רגע למכולת, אולי תשימו מים לקפה?"

מבלי להישמע מקטלגת, לכל חולה רוהיג טהור גזע מגיע בממוצע מבקר רוהיג אחד או שניים פעם בכמה ימים, לעומתם – אצלנו החולים בני שם, חם ויפת כל ערב חפלה. אתמול משפחה חמה וגדולה במיוחד החליטה להוציא את החולה שלה לנשום קצת אוויר, וכל הגברברים של החמולה העבירו אחר כבוד את המיטה כולל עמודי האינפוזיה על שלל הצינורות ובקבוקי החמצן למרפסת בקומה. היה נחמד לראות את מבטן המופתע של האחיות למראה האפיזודה הזאת. הוא לא היה מבט רוהיגי, אבל הרוהיגים מתוכנתים להגיב ברוהיגית שוטפת בכל מצב, זה חלק מההגדרה העצמית שלהם. אה, שכחתי, חוץ מכל הצוות הכביר הזה, יש גם צוות ניקיון מונחה מטרה, לבוש מדים מיוחדים, מצויד בעגלה שנבנתה בנאס"א ובגאות יחידה של יוצאי שייטת. אבל ידענו שאין שני לניקיון השוויצרי עוד לפני האשפוז הזה.

אני כל הזמן חושבת לעצמי: איך זה? איך זה שכאן כל כך רגוע ומתוקתק ואצלנו כאוס? אז כמה טובנות:

הכשרת כוח עזר רפואי זה משהו שהשוויצרים מתחילים לעבוד עליו בכיתה ו'. כן. זאת לא טעות כתיב. בשנה השישית בבית הספר היסודי מתחילים כבר לחשב מסלול, מי ילך לאוניברסיטה ויגשים את חלומה של כל אם יהודייה, ומי ילך לתרום לקיומה של חברה מתוקנת. 75% מבני ה-12-15 מוסללים לבתי ספר מקצועיים, שם הם לומדים מקצועות חיוניים, כמו כבאות, בנייה, שיטור, טכנאות, אינסטלציה, הוראה, סיעוד, בנקאות, טבחות ועוד. השאר ילכו ללמוד באוניברסיטה. הם מתחילים את ההכשרה המעשית בכיתה י', ועד שהם מסיימים בי"ב, הם כבר מומחים עם ניסיון ומקבלים תעודה מקצועית שאיתה יוכלו להתחיל לעבוד תמורת משכורת מכבדת. מאחר שפנאי זמן לעשות ספורט ולטייל בהרים זה ערך חשוב לא פחות מקידום מקצועי, יוקרה וכסף, הרבה מהם יישארו בתפקיד שלהם שנים רבות בנחת וללא תחושת החמצה.

אז ככה יוצא שאתה בבית חולים רוהיג: כל אחד פנוי לעשות את העבודה שלו, לא צריך אנשי אבטחה, כי אין ממה להיות מתוסכל פה. כולם מרוצים פחות או יותר מהעבודה שלהם ולא מוטרדים מאלף ואחת בעיות. כל אחד יודע מה הוא צריך לעשות ועושה את זה ברצינות ובמקצועיות הנדרשת. ככה כנראה בונים רוהיג לתפארת. ולחולה שלום.

*נעמה בר עם – עורכת דין במקצועה, נשואה + 3, מתגוררת עם משפחתה מזה שמונה שנים בציריך, שוויץ, מנהלת שם חברת בת של טבע (תרופות). נאוה אוהבת לטייל, לקרוא ולכתוב.

עריכה היא כמו לרקוד טנגו

ראיון עם עדנה שמש

שלום עדנה, הפעם אני מבקש לשאול אותך כמה שאלות לא כסופרת אלא ב"כובע" שלך כעורכת ספרים. ראשית, מה חשיבותה של העריכה?

כל ספר זקוק לעריכה. נקודה. גם הטקסטים של הסופרות והסופרים הגדולים ביותר זקוקים לעריכה. קשה לי לדמיין ספר של אליס מונרו, מרגרט אטווד, דוד גרוסמן או עמוס עוז מתפרסמים לפני שעברו עריכה, וכל שכן, ספרים שמי שכתב אותם אינו מיומן דיו בכתיבה. עריכה מקצועית יכולה להיטיב מאוד עם טקסט גרוע וכמובן היא יכולה להגביה מאוד טקסט מצוין. במילים אחרות, יש טקסטים שמצריכים עריכה עמוקה מאוד ויש כאלה שדי בעריכה קלה יותר שלהם, אבל, כאמור, עריכה היא חלק בלתי נפרד מהבאתו של ספר לעולם. אם להשתמש בדימוי – אם הכתיבה היא ההיריון והלידה, הספר הערוך הוא התינוק.

האם אפשר להפריד עריכה ספרותית מעריכה לשונית?

לא. זו תהיה שגיאה. זה כמו לשאול האם אפשר להפריד תודעה משפה. אי אפשר. האם התודעה שלי יכולה לבוא לידי ביטוי בלי קיומה של שפה? השפה והעלילה שלו שזורים זה בזה, ולכן גם עריכת הטקסט ועריכת הלשון הם עבודה בלתי נפרדת. אני לא מדברת על ניקוי הטקסט משיבושים שנפלו במהלך הכתיבה כגון שגיאות כתיב, אותיות ש"ברחו" בהקלדה וכו'. התיקונים האלה, הגם שהם נעשים גם על ידי העורכת במהלך העריכה, הם אולי יותר חלק מההגהה (המגיף הוא זוג העיניים האחרון והמדקדק לפני שהבאת ספר לדפוס).

עריכה ספרותית טובה חייבת לקחת בחשבון את יחסי הגומלין שבין השפה לבין התוכן. משום כך, בפעם הראשונה שסופר נפגש עם הטקסט שלו במהלך העריכה הוא עשוי להיבהל מכמות התיקונים והשינויים המוצעים. אבל הדקדקנות הזו היא תהליך הניקוי של הטקסט מפגמיו בכמה מישורים, ולכן צריך שיהיה אָמון גדול בין הכותבת או הכותב לבין העורך. מצדי, כעורכת, צריך עדינות גדולה בעת ההתייחסות לטקסט. לפעמים אני מרגישה שעריכה היא כמו ריקוד טנגו, צריך להיזהר לא לדרוך על הרגליים... לכן אני תמיד אומרת לסופר שהתיקונים וההערות שלי הם בגדר "הצעות". אפשר לקבל אותן או לא לקבל אותן אבל צריך להקשיב, להאמין לניסיון, למיומנות, לעבוד יחד. אבל אם טקסט אינו טוב דיו לפרסום, לא אהסס לומר זאת לכותב.

מה באמת בעיניך מערכת היחסים האידאלית בין סופר לעורך?

כמו שאמרתי, זהירות גדולה ופתיחות גדולה, ושיתוף פעולה מכסימלי. כולנו לומדים מהניסיון, גם אני. ערכתי לפני כמה שנים את ספרה השני של סופרת שהעלתה בדפיו חוויות אישיות קשות מאוד. הטקסט היה מבולבל אבל מה שהיא כתבה היה כל כך קשה לעיכול ששקעתי בקריאה ובעריכה והייתי רוב הזמן ביני לבין עצמי, עם הטקסט שלה. בשלב מסוים הרגשתי שאני לא משתפת אותה מספיק בתהליך והבנתי עוד יותר לעומק שאני רק אורחת בטקסט, שכותבת או כותב זקוקים להיזון חוזר תדיר, לתן-וקח מדוד במהלך העריכה, לרגישות גדולה אף יותר, הבנתי עד כמה זה חשוב.

מהי בעינייך עריכה טובה?

עריכה טובה מזקקת ומלטשת את הטקסט. עריכה טובה בודקת את מבנה הסיפור, את התפרים שבין פרקיו, את התפתחותה עלילה, את העומק הפסיכולוגי של הדמויות, את שלמות הסיפור. עריכה טובה היא ניקוי של הטקסט מ'שומנים' ומצרימות. צריך להבין שהסופר קרוב מאוד לטקסט שלו, בכל מובן. הוא קרא אותו עשרות פעמים, הוא מכיר את דמויותיו וקורותיהן לפני ולפנים. קל מאוד לאבד פרספקטיבה. עיניים של עורכת הן לא רק מדקדקות אלא גם רעננות. קריאה ראשונה של טקסט "מקפיצה" קלישאות, התברברויות, עודפים וצרימות שהסופר כבר לא רואה ולא שומע. לשפה יש מוזיקה. אני עושה ככל יכולתי להיות קשובה לטקסט ברזולוציה של מילה, משפט, פסקה, פרק. לפעמים החלפת מילה במילה או ויתור על משפט יכולים לחולל פלאים. וחשוב לי להוסיף שהבאת טקסט לשלמות – ככל הניתן כמובן, עריכה איננה מדע מדויק ואותו טקסט שיינתן בידי שלושה עורכים עשוי

להניב תוצאות שונות – היא החוזה הבלתי כתוב שיש בין העורכת, הסופר, והקוראת. למזלי יש לי יתרון מסוים כי, אני גם סופרת. זה מאפשר לי, כך אני מקווה, ראייה רחבה יותר.

איזה ספר ערכת באחרונה?

את "ללא סימנים מקדימים" של יעקב שדה. אני חייבת לציין שזה קובץ סיפורים קצרים מפתיעים, שנונים, ומקוריים מאוד. אני שמחה מאוד שהייתי שותפה בהבאתו לעולם של הספר הזה. כמו הרבה ספרים טובים אחרים באחרונה, גם "ללא סימנים מקדימים" הוא קורבן של מגפת הקורונה שמיקדה אליה את כל תשומת הלב הציבורית והרסה את חיי התרבות – אבל כשהכול יחזור לקדמותו, אני צופה לו גדולות.

יעקב ברוידא

צבי תדמור

לשכת הנשיא ויצמן

רחוב יעקב, רחובה הראשון והראשי של רחובות עטור שמות של אנשים מפורסמים, בנייני ציבור ובתי איכרים. בית אגודת "מנוחה ונחלה" בן שתי הקומות נבנה ב-1891 בו ישב הוועד שניהל את המושבה ובו לימים שכנה המועצה המקומית עד שהבניין פונה אחרי שנפגע בהפצצה של המצרים בימי מלחמת העצמאות ב-1948. ברחוב יעקב נבנה הבית הראשון של יהודה לייב יוספזון, ובתיהם של בתיה מקוב הפמיניסטית הראשונה במושבה, של יהושע דונדיקוב שרכש נחלה של אלף דונם ושל הסופר העיתונאי איש הציבור רב הפעלים משה סמילנסקי. ביעקב, ניצב בשעתו פעמון המושבה ולידו בית השומרים, בית הדואר, בית העקד (הספרייה), בית הספר, גן הילדים הראשון ובית העם.

מדוע קראו לרחוב בשם יעקב. מי היה האיש ומדוע זכה שעל שמו ייקרא רחוב זה? על כך בחרתי לספר.

יעקב יוסף ברוידא נולד ב-1833 בפולין. הוא היה בנו של הרב בנימין מוורשה, נצר לגאון הרב אברהם אשל ברוידא מפראג. יעקב ברוידא היה איש עשיר ידוע בנדיבותו ועסק במסחר. רעייתו, סימה חישין גדלה בבית מבוסס, ורכשה ניסיון בניהול עסקי המשפחה בגיל צעיר. נישואיה ליעקב ברוידא היו נישואים שניים. מנישואיה הראשונים, נולדה להם בת. על גירושיה של סימה מבעלה הראשון סיפרו במשפחה, כי אביה הורה לה להתגרש מבעלה לאחר שחילל את השבת בבואו לעיירה רכוב על סוס לאחר כניסת השבת. סימה ויעקב לא הביאו ילדים משותפים, ולאחר שנישאו, יעקב אימץ והעניק את שמו לבת שהייתה רכה בשנים וראתה בו את אביה.

יעקב, הצטרף לאגודת "מנוחה ונחלה" בוורשה ב-1890 והיה אחד מפעיליה הבולטים ועמד בראשה. כאשר החליטו חברי האגודה לרכוש אדמה בארץ ישראל, שלחו את יעקב ברוידא ואת אליהו זאב לזב אפשיין לארץ לרכוש מיהושע חנקין את אדמת דוראן ולבנות בה את מושבתם.

אליהו לזב אפשיין הצעיר רצה לסיים את העסקה עם יהושע חנקין מהר ככל האפשר, ואילו יעקב ברוידא נהג בזהירות. הוא היה אז בן 47 עם ניסיון חיים רב ועמד בתוקף על כך שהרוכשים יקבלו קושאן מסודר על האדמות הנרכשות, ששטרי המכירה יירשמו על שמו של כל רוכש בנפרד ולא על שם קבוצת הרוכשים. באותם ימים השלטון התורכי אסר מכירת אדמה לנתינים זרים וקשה היה לקבל שטרי מכר. יעקב גם התעקש שחנקין ימציא להם רישיון לבניין הבתים על האדמה שנרכשה, דרישה שלא הייתה מקובלת באותם ימים. בנוסף, יעקב עמד על הצורך לערוך מפה מדויקת המציינת את גבולותיה של ח'רבת דוראן (לפנים, שמה של רחובות) ודרש להחתיים עליה את השכנים הערבים ואת הממונה על הקרקעות מטעם השלטון התורכי. נחישותו של יעקב על יישום סעיפי החוזה שנחתם תרמו להקמת המושבה על יסודות בריאים והבטיחו עמידה איתנה מול רשויות השלטון.

ב-1890 יעקב רכש שמונה נחלות חקלאיות בנות 55 דונם האחת, סה"כ 440 דונם. על פי ההסכם שנחתם "באלה דברי הברית" כל חבר באגודה שרכש שתי נחלות בנות 55 דונם היה זכאי למגרש בניין בן 10 דונם. לפיכך יעקב קיבל ארבעה מגרשי בנייה, שניים ברחוב מנוחה ונחלה ושניים במעלה רחוב בנימין באותה עת, יעקב ברוידא העשיר נהג בנדיבות ורכש 60 דונם מגרשי בניין מיהושע חנקין ותרם אותם לוועד המושבה כדי לאפשר את פיתוחה ולקיים

בה חיי קהילה. 50 המגרשים נועדו לבניינים ציבורים ולמגורי מתיישבים שלא היו איכרים בעלי נחלות חקלאיות. מרבית המגרשים היו בני דונם.

רח' יעקב פינת רח' הרצל, עם דיוקנו של יעקב ברוידא,
צייר צבי תדמור

25 מהם השתרעו לאורכו של רחוב הרצל (אז דרך יפו) בין רחוב ויצמן בצידו הצפוני של הגרעין ההיסטורי לבין רחוב עזרא בצידו הדרומי של הגרעין ההיסטורי. במקביל, 25 מגרשים נוספים שברוידא תרם השתרעו לאורכו של רחוב מנוחה ונחלה. מכירתם נועדה לתושבים שיבואו לגור במושבה בעיקר לבעלי מקצוע ונותני שירותים. כוונתו הייתה, כי התמורה הכספית שתתקבל

ממכירת המגרשים תאפשר לוועד המושבה לבנות את בנייני ציבור ולממן את הוצאות

אחזקתם. עשרה דונם נוספים שיעקב תרם נועדו לשוק, למקווה ולבית המרחץ. מאוחר יותר סימה ברוידא נתנה את הכסף לבניית המקווה ולבית המרחץ.

חברי אגודת "מנוחה ונחלה" בוורשה בחרו ועד מיוחד, שתפקידו היה לנהל את האינטרסים של החברה. בראש ועד האגודה עמד יעקב ברוידא. ב-1892 כאשר התעוררה בעיה כספית, בגלל הערכות וחישובים מוטעים בגובה ההשקעה שנדרשה וההוצאה על נטיעת הגפנים ועצי השקדים שולשה היה זה יעקב, בנדיבותו הרבה אשר הושיט עזרה לחלק מחברי האגודה. בשנת 1897 נערכה בוורשה בנוכחות חברי אגודת "מנוחה ונחלה" הגרלה לחלוקת הקרקעות החקלאיות בין חבריה. כל חבר קיבל את חלקו הן באדמה עידית והן באדמה זיבורית, ויעקב התמנה לבורר.

בשנת 1895 החל שיווק הענבים מכרמי רחובות באמצעות חברת "כרמל" שהשתייכה לאגודת "מנוחה ונחלה", ויעקב היה מראשיה של החברה ומהשותפים בה. באסיפה השנתית של החברה ייצג את מדיניותה להמשיך ולשווק באירופה את יינותיה בבקבוקים ולא רק בחביות כדי לשמור על איכות היינות והמוניטין של החברה.

שנת תרנ"ו 1896, הייתה שנת השמיטה הראשונה ברחובות. איכרי המושבה שיוקו את מרבית יינם דרך יקב ראשון לציון, ולפיכך חלו עליהם פסיקותיו של הרב נפתלי הרץ הלוי מיפו שלאורן נהגו פקידי הברון. יעקב, שהיה ממשפחת רבנים גדולים קיים אורח חיים חרדי, עמד על כך שבני רחובות ימלאו אחר ההנחיות המחמירות, והעובדה שהיה לו כרם גדול ברחובות לא הפריע לו. לדברי לזין אפשטיין "לא היה אכפת לו שכרמו ייחרב ובלבד לקיים מצווה התלויה בארץ".

יעקב שנמנה עם הזרם החרדי ניסה להשפיע על תכני הלימוד שיינתנו לילדי המושבה ועל שמו של בית הספר, בימיה הראשונים של רחובות. הוא דרש כי בית הספר יישא את צמד המילים "תלמוד תורה". זאת, בשעה שהבטיח כי יתרום אלפיים רובל כסף לבניית בית הכנסת ולבית הספר. ועד המושבה החליט, כי שמו של בית הספר יהיה "בית הספר תלמוד

תורה" והוא ניתן לו כתוצאה של פשרה, בעוד תוכן הלימודים בו כלל לימודי קודש וחול. יעקב, הגיב על כך במכתב ללוין אפשטיין: "שהוא מתחרט על בנותו את רחובות ובייחוד מפני שהעמידו שם "עגל" בתבנית בית ספר".

בחודש סיון תר"ס 1900 הירש (צבי) קהאן, אחד מאיכרי רחובות, כתב לרבני ירושלים, כי ברחובות מעבירים את התלמידים על דתם והם גדלים ללא לימוד תורה. הרבנים פנו בעניין זה ליעקב ברוידא בשל היכרותם עימו, בהעריכם כי יש ביכולתו להשפיע על צביון חינוכם של ילדי רחובות. אך ללא הועיל. במשך שבע שנים מהקמת המושבה ב-1890 שכן בית הספר במבנה זמני, ובניית הבניין עברו בסופו של דבר נעשתה ב-1900 בכסף שתרמה חברת "כרמל".

השמטת הכינוי "תלמוד תורה" משמו של בית הספר נעשתה מאוחר יותר ב-1904, כאשר הוקם במושבה מוסד חינוכי נפרד ללימודים תורניים בשם "תלמוד תורה". המאבק להנהגת חינוך חרדי ברחובות נמשך ונוהל בידי קבוצת תושבים מקומיים בתמיכת רבני ירושלים. ב-1904 כאשר נוסדה בירושלים אגודת "שומרי תורה" שמטרתה הייתה לפעול לחיזוק החינוך הדתי במושבות, תמיכתו של יעקב באגודה הקלה על כניסתה לרחובות, בהיותו נתון להשפעתם המוחלטת של רבני ירושלים.

מגרש שהיה בבעלותו ברחוב בנימין, כדי שייבנה עליו בניין לתלמוד תורה. העברת בעלות על מגרש לידי אגודה ולא על שם אדם פרטי ברחובות היה דבר חדש ומתנגדי התלמוד תורה ניסו להשתמש בנימוק זה כדי לסכל את העברת המגרש לאגודת "שומרי תורה". ההחלטה על כך עברה להכרעת האסיפה הכללית, והיא אישרה אותו בתנאי שלאגודת שומרי תורה כבעלת המגרש ברחובות לא תהיה זכות ייצוג באסיפה הכללית.

בנייתו של "תלמוד תורה" הסתיימה ביוני 1905. בחנוכת הבית השתתפו מלבד אנשי המושבה הרב הגאון אברהם יצחק הכהן קוק מיפו ואחיו אלחנן, הרב יצחק יפה מאמריקה, הרב יוסף חיים זוננפלד מירושלים ורבים אחרים. ערכו שולחנות ונשאו דברים הרבנים. לכבודו של יעקב ברוידא שמעון גרינברג ציין כי יעקב הקים ברחובות: "שלושה עמודי העולם, עמוד התורה, עמוד העבודה (התפלה) ועמוד גמלות חסדים, ביסדו בתוכנו עוד לפני שנים את המוסד גמילת חסדים, בתנו סך אלף כסף לקרן קימת, בנה את בית הכנסת הגדול והנהדר, העומד בזה לפנינו ואשר עוד מעט ונזכה לחג גם בו את חג חנוכת הבית והוא נתן מאחזתו את הככר היפה הזה, אשר עליו עומד ביתנו זה, בית מקדש לתורה". באותו מעמד נכתב ונחתם מכתב תודה וברכה מכל הנאספים, לשלוח לנדיב יעקב ברוידא. כספי הבנייה

בית הכנסת הגדול "אוהל שרה"

באו מתרומות המתיישבים, מסימה ויעקב ברוידא ותרומה גדולה (840 פרנק) נידבה מלכה יפה וקראו בבניין חדר אחד על שמה.

סימה ברוידא הגתה את הרעיון של הקמת בית הכנסת הגדול ברחובות כבר בתרנ"ה 1896 כאשר באה יחד עם בעלה יעקב לבקר ברחובות. כאשר ראתה את מצב בית התפילה במושבה, ששכן בצריף השאלאש והביעה רצונה לבנות ב תרומתה ובתרומת אחיה יוסף חישין ממוסקבה, בית כנסת יפה על שם אמה מרת שרה חישין לבית

רבינוביץ ז"ל. ואכן, לאחר בחירת המקום, סימה ברוידא במעמד בעלה הניחה את אבן הפינה.

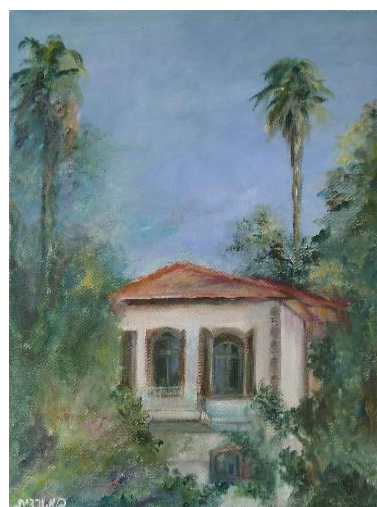
"...ודבר נדיבתה נכתב עלי גליון והונח בבקבוק ונטמן תחת היסוד למשמרת עולם" כעבור שבע שנים ב- 1903 פנו בני המושבה לגב' ברוידא והזכירו לה את נדרה. בשנה זו אחרי שהמתיישבים קיבלו את התנאים שהציבה בפניהם, תרמה סימה ברוידא את הסכום הנדרש (כנראה 8,000 פרנק) ובית הכנסת נבנה ונקרא "אוהל שרה" על שם אמה. חנוכת בית הכנסת התקיימה ביולי 1905. באו רבים מן היישוב להשתתף בחנוכת הבניין המפואר השוכן על הגבעה הנישאה בפינת הרחובות בנימין – מנוחה ונחלה.

יעקב, שהתאכזב מהצביון הלאומי דתי של רחובות, לא הסתפק בהענקת מגרש אחד לאגודת "שומרי תורה" והוריש לה בצוואתו מחצית מרכושו שהיה לו ברחובות.

יעקב חלה במחלה קשה ולשם ריפוי נסע מוורשה לברלין לטיפול אצל מיטב הרופאים כדי למצוא שם מזור למחלתו. הוא נפטר בברלין ונקבר בה, ב- 20 באוקטובר 1906.

לאחר פטירתו של יעקב, סימה אישתו קיימה את צוואתו והעבירה לאגודת שומרי תורה שלוש נחלות חקלאיות בשטח של 160 דונם שרכשו ב- 1890. כעבור מספר שנים הנחלות הפכו למגרשי בנייה עליהם הוקמה שכונת שעריים (בין השנים 1910 – 1923). אגודת שומרי תורה קיבלה מגרש בנייה של 10 דונם במעלה רחוב בנימין, על חלקו בנתה אגודת שומרי תורה מבני ישיבה ומעונות לתלמידי הישיבה החרדים.

יעקב ברוידא גם תרם סכומי כסף גדולים לבניית שכונה חרדית, לעדת הפרושים שאינם חסידים מאנשי הישוב הישן, בשכונת נחלאות בירושלים. שמה "אהלי יעקב", על שם יעקב כונו "בתי ברוידא. תכנונה החל ב- 1892 השכונה נוסדה ב- 1902. השכונה כללה 25 דירות ובית מדרש. שותפו של יעקב ומיזמי בניית השכונה היה שרגא פייבל יעקבזון, חבר מנוחה ונחלה שבניו מרדכי ואליעזר התיישבו ברחובות.

בית ברוידא.
ציירה: ורדית בן משולם קורש

לאחר שיעקב נפטר, בנתה סימה ב- 1908 בית בן שתי קומות ברחוב מנוחה ונחלה 56 ברחובות הידוע בכינוי "מגדל שלוש האחיות" בו התגוררו כשנה ב- 1909-1910 רחל המשוררת ושתי אחיותיה. הבית היה מהבתים המפוארים בבתי המושבה, נחשב לאחד מ"ארמונות המיליונרים" לצידם של בית אפרים זק"ש ובית אלעזר משה סלוצקין. בשנים שלאחר מכן התגוררו בבית ברוידא שמואל יעקב ומלכה רבינוביץ, שהיה אחיינה של סימה, עם בנם

יהושע (זליג) חלמיש (רבינוביץ) נוטר ידוע בתקופת המנדט הבריטי.

סימה נפטרה ב-20 בפברואר 1920 והובאה לקבורה בוורשה.

היה הייתה עברית מרץ 2021

רות קלי

לפני שמונים (80) שנה, בכיתה א', היינו שבע ילדות ששמן רותי מבין 45 תלמידים. כמה רותי יש היום בכיתה כלשהי? אולי אחת, ואולי גם זה לא.

האם הורים בוחרים שמות לילדיהם על פי אופנה?

בארון הספרים היהודי רואים גיוון רב בשמות בתקופות השונות. רק כמה דוגמיות:

מבין עולי בבל נמצא את: אבדימי, אואל, בגוי, בלגי, במהל, זרובבל...

מהתנ"ך אנחנו מכירים היטב את השמות בעלי המשמעות הברורה: אדם - מהאדמה. אברהם - אב המון גויים, יצחק - כי שרה צחקה, משה - כי מן המים משיתיהו, אליהו - כי אלי אלוהים הוא, עובדיה - עובד אלוהים...

וגם שמות של בעלי חיים: שפן, חמור, חולדה, ציפורה, נחש, יונה...

במקרים רבים מוזכר שם האדם על פי מקום מגוריו או בתוספת שם המקום: האישה השונמית - כי היא מהעיר שונם, איתי הגתי - כי הוא מגת, יפתח הגלעדי - מגלעד, כמובן.

ויש אנשים (בייחוד נשים) שלעולם לא נדע מה שמותיהם, כי מזהים אותם רק לפי ייחוסם לאב או לבעל: אשת לוט, אשת פוטיפר, בת יפתח.

בשנות הגלות המשיכו לקרוא לתינוקות שנולדו בשמות מן התנ"ך, ורבים מסבינו ומסבותינו הם: יעקב, דוד, רבקה, לאה, שמואל, נחום, ישעיהו, מרים, דבורה, זבולון, דינה, שמעון... והוסיפו עוד שמות של בעלי חיים שלא מן התנ"ך: דב, צבי, זאב, אריה...

עם העלייה לארץ, בסוף המאה ה-19 ובתחילת המאה ה-20 עוד המשיכו בשמות התנכיים, אבל הוסיפו שמות בעלי הקשר ציוני: תחייה, עלייה, חרות, דרור, תקווה, חגית, שלום...

אחרי קום המדינה נפוצים שמות מן הטבע: דליה, שרון, גלילה, ורד, כלנית, יערה, רותם, לוטם, אורן, ארז, אלון עופר, עומר, נטע, אדווה..

ועוד הלאה שמות בעלי הברה אחת: גל, גיל, טל, בר, עוז, אור, שיר, רון, [מעניין שלהרבה בנות קוראים בשמות ממין זכר, ונדיר לשמוע שלבנים יש שמות ממין נקבה].

ה"בשורה" האחרונה היא השמות הנשמעים לועזיים, [כדי שיתאימו לחו"ל]: קורל, קרין, שרי, דון, רוז, ריי, טום, לין...

מה נגיד, ומה נאמר - כנראה צועדים עם הזמן.

מזג האוויר כמשל

יוסי רזי

שרון וקסלר ועמיתיה בערוצים האחרים מדברים על מודלים. "ישנם מודלים שאומרים ככה וישנם כאלה שאומרים אחרת"; "נחכה למודלים של מחר". כאילו שהמודלים הם אלה שקובעים את מה שיקרה כאן בעוד ארבעה או חמישה ימים. המודלים, צריך לומר, הם אלה שמתרגמים את המצב בעולם לכלל תחזית. זה לא שהחזאים יושבים באיזה חלל סגור, מוקף במחשבים ונורות כחולות מרצדות, ומשם נפלט מזג האוויר שאמור להגיע אלינו, זהו המקור לכל הגשמים והרוחות והשלגים(?) שאמורים להתממש בעוד שלושה או ארבעה ימים. לא, כל התוצרים האלה הם תוצאה של התרחשויות שונות שקורות אי שם בקטבים ובקו המשווה ובחצר שביניהם והן הולכות ומתפתחות בכיוון אלינו בגלל התנאים הפיזיים ששוררים באותם מקומות. מבחינה זאת יש מקום להעלות געגועים לאותם חזאים של פעם שעמדו מול הגלובוס שהוקרן על המרקע ותיארו את תנועתם של השקעים והרמות והחזיתות והמחישו לנו את מה שבאמת קורה.

אין זאת התרסה קנטרנית נגד העידן דיגיטאלי מפי זקן נרגן. המציאות היא שהמחשב על כל יתרונותיו המרובים (ואני הייתי לפניו ומבין אותם היטב) גורם לנו, בעיקר לצעירים מתכנני, לתלות את יהבם בו, כאילו הוא חזות הכול, כאילו הוא המציאות בפני עצמה. הילדים מבטלים במחי החלקת יד את כוח המשיכה, המתבגרים מדמיינים יחסים חברתיים ע"י אפליקציות ו-מודלים, אפילו מהנדסים ממהרים, לעיתים, לעבר התוכנה שנוחה ויעילה לקבוע מידות וחמרים של מבנה ומחמיצים את את הידע הבסיסי, מה באמת קורה בתוך הקרביים של אותו מבנה.

נכדי סיפר לי שמסעות ניווט בצה"ל עדיין מתנהלים בצורה אותנטית, והמשתתפים אמורים להגיע מנקודה לנקודה באמצעות הוואייז שבמוחם, לא זה שבניידם. כמה טוב שכך הם חשים את פני השטח בכל חושיהם. אני עצמי זכיתי לטפיחת הערכה מְבִנִי כאשר במקום כלשהו באנגליה הערכתי שצריך לפנות ימינה ולא שמאלה בגלל שהכביש עלה ולא ירד - שום תוכנה. רק הבנת השטח.

ולכן כדאי שהחזאיות והחזאים יתארו מקצת ממה שקורה באמת בשמיים לפני שאלה יהפכו בעוד עשר עשרים שנה למודלים בלבד.

המונית של רועי בוזגלו

שוקי פורר

חניה בתל אביב היא תמיד כאב ראש גדול. כבר ביציאה ליעד אתה מתייסר ומתפלל שתמצא חניה. כאשר בעיר חג ובמיוחד חג החנוכה, חג הפסטיגלים והילדים, אפשר רק לחלום על מציאת מקום חנייה.

יצאתי לפגישה בסביבות בן יהודה באחר הצהריים סגרירי של חנוכה. כמה סיבובים באזור היעד לא בישרו טובות עד שנגלה לי לפתע חצי מקום חניה על רחוב בן יהודה. בלי היסוס חניתי בחצי מקום החניה, שהוא כידוע כחול לבן. מיד הפעלתי את שירות החניה הסלולרי שלי והייתי "חצי" רגוע. לגבי מחצית המכונית שבצהוב אדום, כלומר קרוב לתחנת אוטובוסים, סמכתי על חכמתו של הפקח, על רגישותה של העיריה ועל ימי החג שבאודאי משפיעים עליהם טוב.

"הרי בסך הכול אני חונה חצי בסדר" ניחמתי את עצמי ומיהרתי לפגישה.

כשחזרתי למכונית התפללתי שלא יהיה דו"ח על השמשה, אבל כאשר לא ראיתי את המכונית במקומה התחלתי להבין כמה אופטימי הייתי.

"הרגע לקחו אותה עם הגרר", צעק לי בעל החנות ממול והוסיף כמה מילים העוסקות במקצועה של אימו של ראש העיר.

"לאן לקחו?" שאלתי.

"אנא עארף, לא יודע לאן הם גוררים, אבל תיקח מונית, הנהגים יודעים. הם כל הזמן מובילים קרבנות כמוך".

מיהרתי להרים את ידי ובמונית שעצרה נהג בחור צעיר, לא מגולח ונראה "קרבי" מאד. אתה יודע לאן הם גוררים?" שאלתי תוך כדי שאני מתיישב במושב האחורי.

"כן, לדולפינריום" השיב והחל בנסיעה דרומה. במשך דקה שלמה שמעתי את דעתו הנחרצת על הממשלה ועל העירייה, על כל שם נוסף תואר מלקסיקון הקללות השמור לנהגי מוניות, עד שנאלצתי לקטוע אותו ולהרגיעו.

"בסך הכול" אמרתי, "גררו את האוטו שלי. אל תתרגז כל כך. ובכלל, נדמה לי שיש עוד מקום אליו גוררים לבד מהדולפינריום. כדאי לברר." הוא עצר.

במוקד העירוני מבקשת ממני המוקדנית הממוחשבת להקיש את מספר הרכב שלי כדי שימסרו לי את מקום קבורתו של רכבי האבוד.

מי, לעזאזל, זוכר את מספר הרכב.

נהג המונית מתחיל להשתעשע. מנסה לעזור בכל מיני עצות ולבסוף אני נזכר שבמוסך שלי יש תיעוד של הרכב והרי לא מזמן עשיתי טיפול.

מזל שהמוסכים מסודרים היום מה שמאפשר לי ולנהג להסתובב צפונה ולהתחיל לחפש את "חניון רידינג" אליו הופנינו. בזמן הזה אני מספיק להתיידד עם הנהג, להתלוצץ איתו ולשמע ממנו כמה אמירות חכמות מאוצר החכמה והניסיון של נהגי המוניות.

נתתי לו תשר נאה כשהוריד אותי ליד ה"בודקה" של החניון ברידינג ונפרדנו לשלום. עוד הספקתי לשמוע את הנהג מודיע לנוסעת הבאה שהוא בדרך.

האישה המבוגרת והחביבה שמקבלת את פני באשנב מוכרת לי מאירועים דומים לפני שנים רבות. היא גובה בשמחה את 350 השקלים עבור הגרירה, מציידת אותי בדו"ח לתשלום הקנס ומפנה אותי למכונית החונה בנחת בחניון.

ליד המכונית מסתבר לי שללא מפתח אי אפשר להתניע. אבל איפה לעזאזל המפתחות?? אוי לי!! . אין לי מפתחות!! איפה איבדתי את צרור המפתחות?

על ידי שליית כל אפשרות אחרת אני מניח שאיבדתי את המפתחות במונית שנעלמה ושאין בידי אף סימן שלה. אפילו קבלה לא לקחתי.

שתי דקות של ייאוש והאשמות עצמיות עד שאני מתאושש ומצלצל הביתה לוודא שיש בבית ברחובות מפתח רזרבי. יש!!! מבשרת רעייתי. אני מבקש ממנה להמתין בבית ומתקשר לתחנת מוניות ברחובות שתשלח מונית לביתי, תיקח את המפתח הרזרבי ותביא לי אותו לחניון רידינג בתל אביב.

גאה במבצע המהיר ומחשב את נזקיי אני פונה לאישה בבודקה ושואל על בית קפה בסביבה. הרי תעבור לפחות שעה עד שיגיעו המפתחות מרחובות בתנועה של חג החנוכה לפנות ערב.

"כן, יש בית קפה קטן ליד הגשר", מכוונת אותי הבודקה.

אני פונה לדרכי ובעודי מתרחק מבודקה אני שומע צעקות מכיוונה: "אדוני, אדוני, אדוני...."

אני שב על עקבי ושואל אם קרה משהו.

"כן", עונה לי האישה "צלצל נהג המונית שהביא אותך לכאן ואמר שמצא את המפתחות שלך במכוניתו והוא בדרכו לכאן".

לא האמנתי למשמע אוזניי. הנהג שהביא אותי ומיהר לנסיעה נוספת צריך הרי לצאת מעורו כדי לשוב על עקביו. לא רק זאת, הוא צריך היה לעשות מאמץ גדול ומיוחד כדי לאתר את מספר הטלפון של הבודקה, מספר שלא ניתן למצוא בנקל, לשנות את תכנותיו ולבוא לחניון רידינג. עמדתי נדהם.

מיהרתי לטלפן לתחנת המוניות ברחובות והספקתי עוד לעכב את הנהג מלצאת לדרך. הכול בתזמון של שניות. הרי אילו הייתי מרחיק ללכת לחפש את בית הקפה עוד מטרים ספורים לא הייתי שומע את קריאות האישה והמונית מרחובות הייתה כבר בדרך לרידינג.

בינתיים יחסי עם הגברת בבודקה התחממו והיא כבר הציעה לי קפה מהקומקום שלה עם קצת עוגיות מהבית. ממש פיקניק ברידינג.

כעבור רבע שעה הגיע גיבורנו עם המפתחות. הודיתי לו בחום והוצאתי את הארנק כדי לשלם לו.

"לא, לא" הוא קרא "אני לא מתכוון לקחת ממך כסף. אתה גבר, גבר ואני רק מילאתי את חובתי", הדהים בתשובתו.

"אני גבר גבר? אתה גבר שבגברים!!!" אמרתי ותקעתי את התשלום לידו. "תודה רבה לך, אין רבים כמוך" אמרתי לו כשהסתובב לנסוע.

עוד זכרתי לבקש ממנו את כרטיס הביקור שלו: **רועי בוזגלו**, כתוב בו ובאנגלית

PROFFESIONAL TAXY DRIVER. אכן הכי פרופסיונלי שפגשתי.

כשסיפרתי את הסיפור לחברי הטוב יוסי, אמרתי לו: "תראה איזה בן אדם זה הרועי בוזגלו הזה. מי היה עושה מעשה כל כך נדיב למישהו זר לחלוטין ועוד באחה"צ סואן של חנוכה. ממש איש טוב".

"זה רק בגלל שאתה איש טוב" אמר יוסי. "הרי אלמלא היית חביב ונדיב אליו ואילו לא התיידדתם בזמן הנסיעה כדרכך, הוא לא היה חולם לעשות מעשה כזה. אתה נחמד לאנשים והם מחזירים לך. יצר האדם טוב מנעוריו".

האמנם??